

SØVÆRNS- ORIENTERING

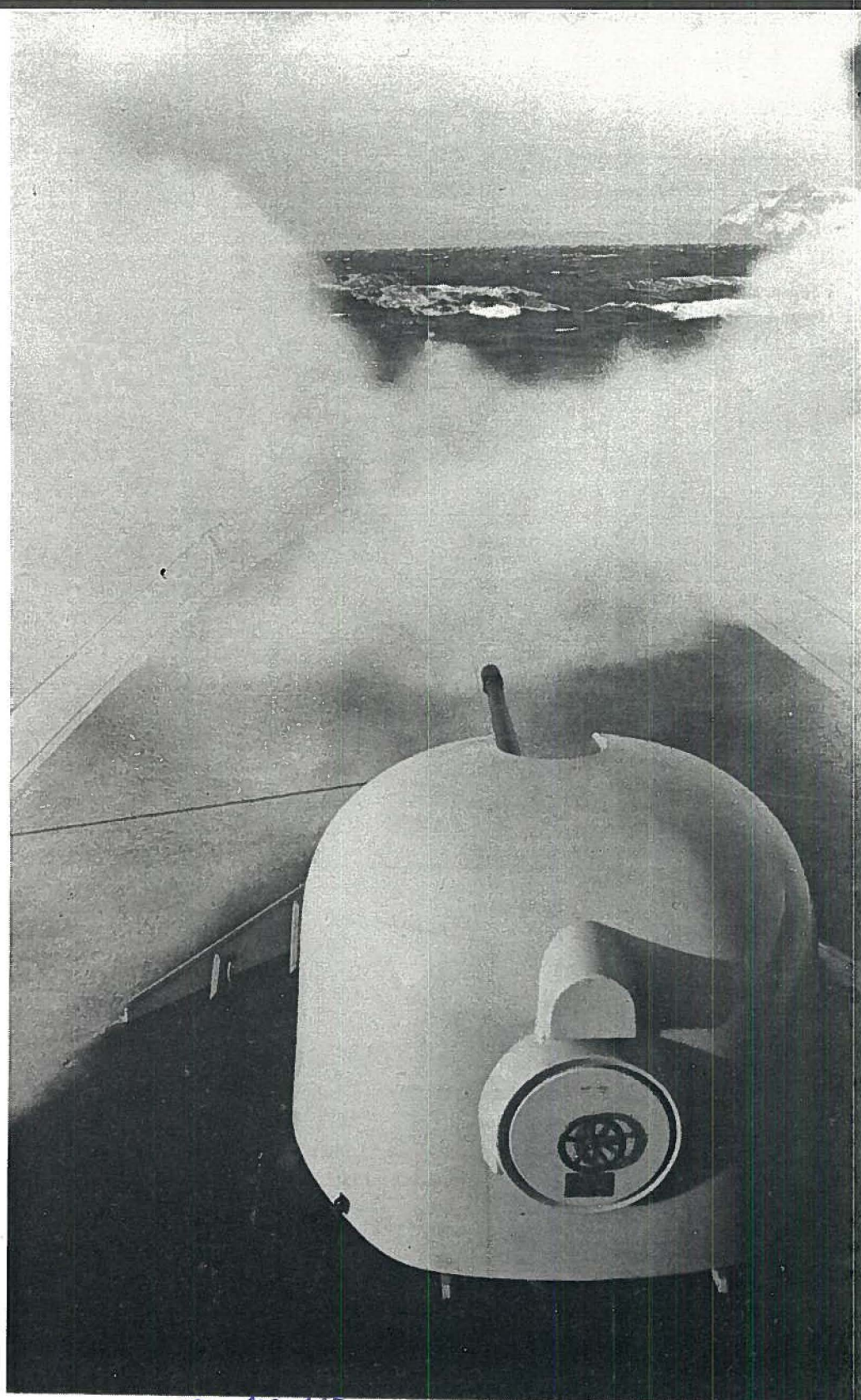
23. ÅRGANG

Udgivet af:
SØVÆRNETS OPERATIVE
KOMMANDO

INDHOLD:

- side 3
SLAGET I GRØNLAND FOR 60 ÅR SIDEN
-
side 5
SIRIUS PATRULJERER PÅ 60. ÅR
-
side 7
MARINEFORENINGEN FYLDER 80 ÅR.
-
side 9
HVIDBJØRNNENS FØRSTE TOGT.
-
side 10
FASTELAVN I TVERAA
-
side 11
HVIDBJØRNNEN I ESBJERG.
-
side 13
Søværnsmesterskaber i:
Svømning
side 14
Badminton
side 14
Håndbold (pointsturneringen).
-
side 16
ØVELSE "BATTLE GRIFFIN"
-
side 17
CHEFEN FOR DEN RUSSISKE NORDFLADE
PÅ PETER TORDENSKIOLD
-
side 18
RUST NIELSEN HÆDRET MED LEGAT
-
side 18
STOR MINEØVELSE I DANSKE FARVANDE

ISSN 0907 - 5038

MEDDELELSE FRA REDAKTØREN:

Dette nr. af SVN ORT er af forskellige tekniske årsager blevet til et "nostalgi-blad", skønt det er målet at bringe aktuelle artikler fra søværnets tjenestesteder, som jo selv afgør, hvad de vil skrive om - og hvornår.

Denne gang har arbejdet med at få information ud om VTS i Storebælt, som det kan ses i SVN ORT nr. 4/93 haft prioritet over de efterfølgende artikler. Redaktionen har alligevel fundet, at stoffet hører med til billedet af det daglige liv i Flåden og alle de funktioner, inden for og uden for søværnet, der støtter og muliggør den fortsatte sejlads - også ved et kort tilbageblik.

Det er mit håb at denne uregelmæssighed i udsendelsen - ombytningen af rækkefølgen på nr. 4 og nr. 3 - vil blive tilgivet og evt. anspore til kommentarer og/eller flere, dybdeborende artikler i fremtiden.

Gren Væstorp

Slaget i Grønlandskrigen for 60 år siden.

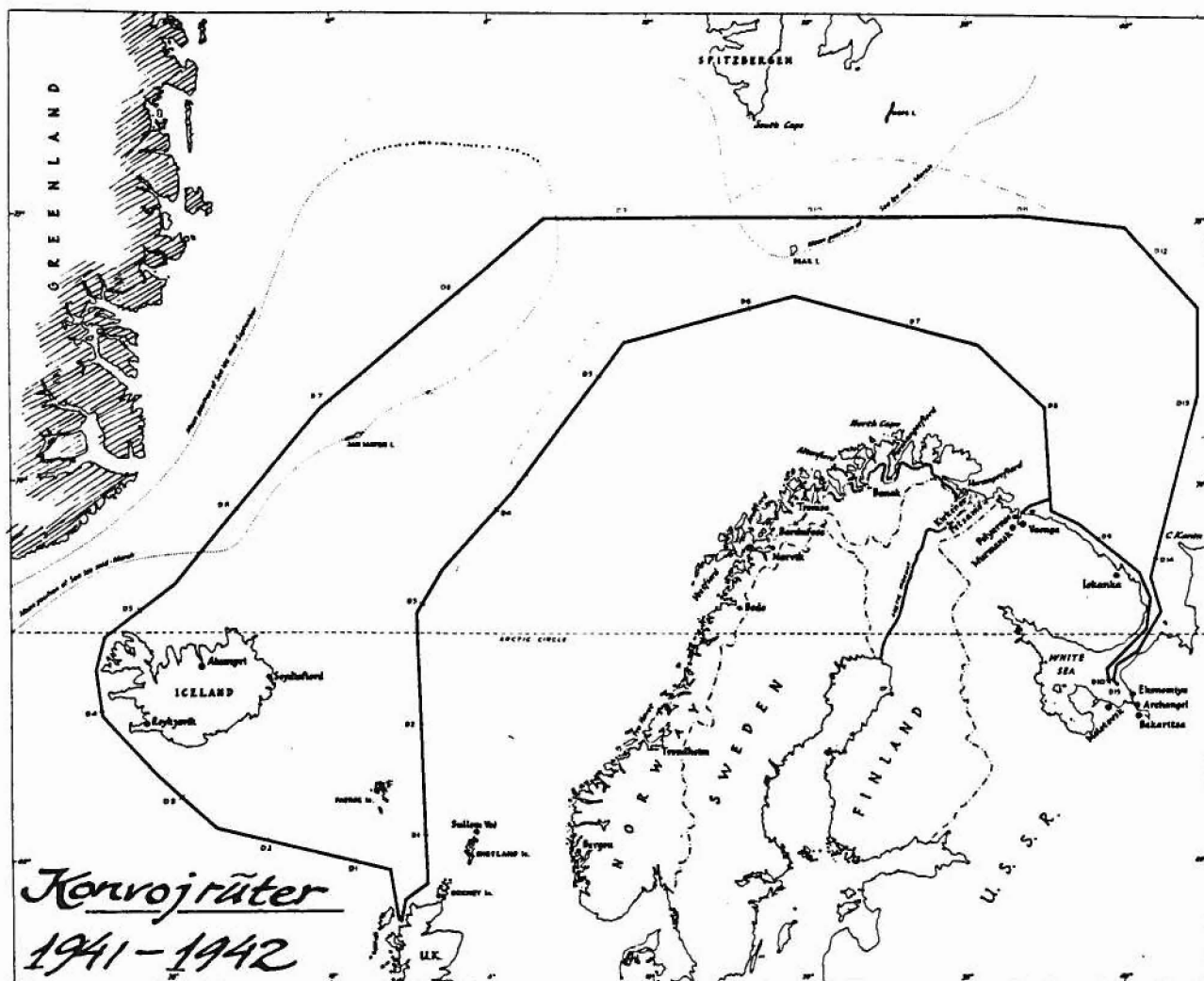
Gennem 20-erne og 30-erne havde danske og norske fangstfolk fristet en om end mindre givtig, så dog absolut storslået tilværelse i det barske og uvejsomme Nordøstgrønland.

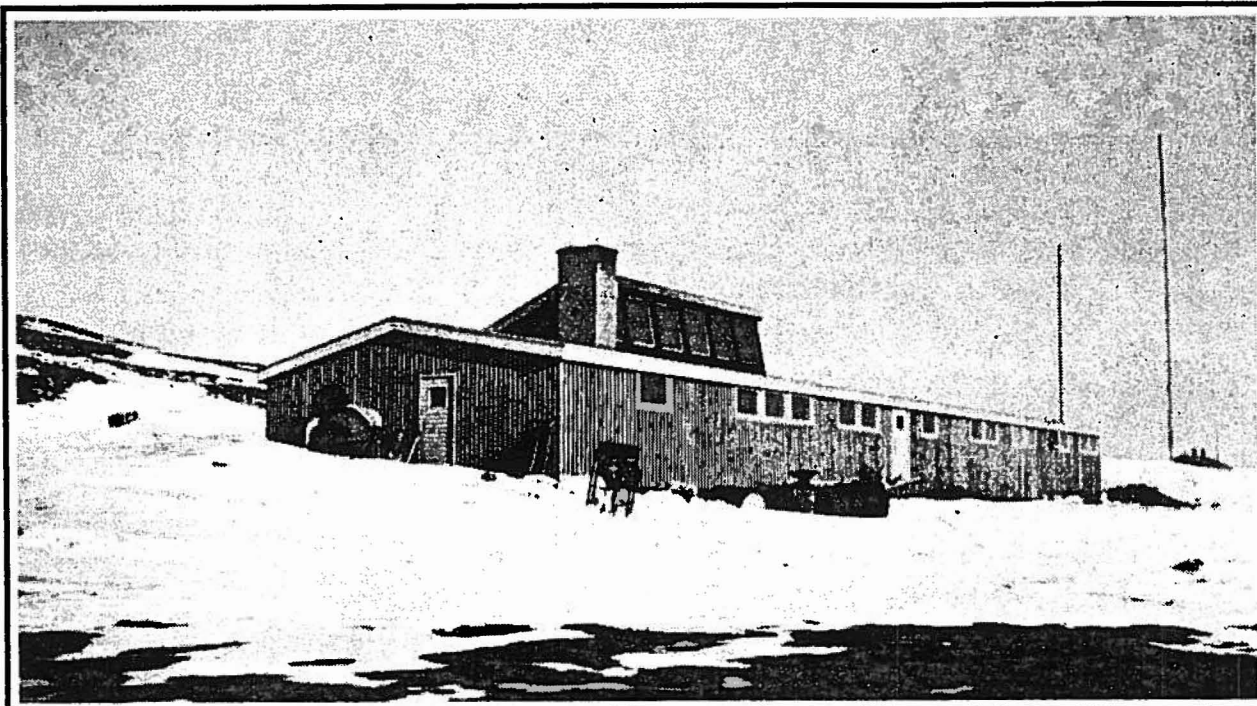
Da radiotelegrafi var blevet anvendelig på disse kanter,

Langt fra det betrængte Danmark og lidet påagtet, udkæmpedes en mindre krig i Nordøstgrønland i årene 1941 til 1945. Set med danske øjne fandt der et egentligt tabsgivende "slag" sted den 26. marts 1943 i form af et angreb på Sandodden fangststation. En fangststation, der dengang som nu, er beliggende ved SIRIUS hovedstation Daneborg. Ved den lejlighed omkom korporal Eli Knudsen - skudt af en tysk patrulje.

kunne man snart drage den erfaring, "at vejret i Europa kan forudsiges ved at betragte vejret ved østkysten af Grønland". Fangstkompanierne ansatte derfor folk som kombinerede fangere og telegrafister, og meteorologi-

ske data fandt nu vej fra Grønland til Norden.

Vejrstation DANEBORG oprettet af USA under II V.K.

Disse data blev naturligt nok sendt i "klart sprog" og var som sådanne tilgængelige for alle. Og da nu radiobølger har den natur radiobølger jo har, ja, så kunne man overalt i Europa monitorere udsendelserne og lukrere på indholdet af dem.

Ved 2. Verdenskrigs begyndelse stod det klart for såvel aksemagterne som de allierede, at det var af vital betydning at få vejrrapporter fra Grønland så hurtigt som muligt frem til de kommanderende, der skulle anvende de store have mod nord til deres operationer.

- Kampen om Nordøstgrønland begyndte.

Danmark var besat, og Grønland var isoleret fra moderlandet. Nogle dygtige embedsmænd forhandlede sig frem til aftaler med U.S.A. om forsyningsleverancer og militær støtte, primært med henblik på en bevarelse af det eksisterende radionet i Grønland. Omtrent samtidigt oprettedes "den Nordøstgrønlandske Slædepatrrouille". Den kom til at bestå af fangstfolk fra Danmark, Norge og Grønland. De sidstnævnte anvendtes dog uden militære grader som "kendt folk på kysten" og hjælpere. Patruljen opererede fra Scoresbysund til Danmarkshavn, og gennemkørte et utal af kilometer for at finde eventuelle tyske radiostationer eller anden tysk aktivitet.

Historien fortæller om flere episoder, hvor først den ene part og så den anden part må

rømme deres baser - men summa summarum, så lykkedes det aldrig tyskerne at få et effektivt kommunikationssystem mellem Grønland og Tyskland, der til stadighed kunne lade vejrobservationer flyde. Til gengæld lykkedes det for den "sammenbragte hær" af fangstfolk at forsyne de allierede med relevante vejrdata gennem hele krigen.

Tidligt i 1943 opdagede tyskerne en af slædepatruljens hovedstationer, Eskimonæs. Det skal her pointeres, at hverken tyskerne eller patruljefolket bestod af mere end 10 - 12 medlemmer hver.

Den 23. marts lige før midnat angreb en lille tysk enhed depotet, ingen omkom, men patruljefolkene blev drevet ud af bygningerne, spredtes for alle vinde for sidenhen at nå frem til andre baser hver for sig. - Her er bl.a. beretningen om Ib Poulsen, der med fodtøj fremstillet af et gammelt telt og uden føde eller ordentlig vinterbeklædning, kæmpede sig frem i 11 døgn til de nærmeste venner, hvortil han ankom mere død end levende.

Eli Knudsen var ikke informeret om det tyske fremstød, og ej heller om de tyske bevægelser, hvorfor han støder på en del tyskere ved Sandodden på Daneborg. Der bliver anvendt våben, men overmagten er for stor. Kampen ender med, at Eli Knudsen bliver dræbt, til trods for en dokumenteret tysk vægring mod at skyde på

folk i Grønland. Mange af tyskerne havde nemlig tilbragt adskillige år som fangstfolk på kysten, hvor devisen altid har været - og er - at skydevåben anvendes kun til fangst!

Korporal Eli Knudsen ligger nu begravet på Daneborg, og en stor mindeplade er monteret ved graven til minde om den eneste dansker - i aktiv tjeneste i Grønland - der faldt for fædre-

landet. Slædepatruljen SIRIUS nedlagde en krans på hans grav den 26. marts 1993.

For fuldstændighedens skyld skal det nævnes, at også tyskerne mistede en mand i "Grønlandskrigen".

(Patruljetjenesten Nord- og Nordøstgrønland).

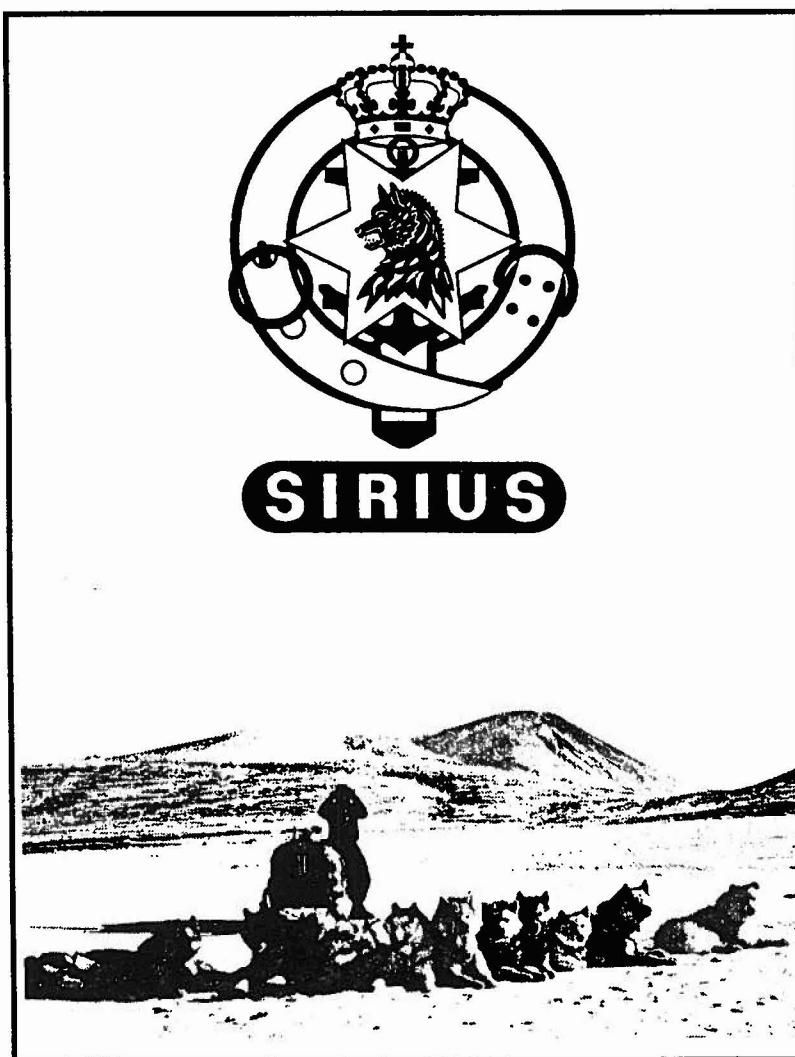
SIRIUS PATRULJERER PÅ TRESINDSTYVENDE ÅR

Det er faktisk meget fascinerende, at Kongeriget er så stort som det er. Med verdens største ø, Grønland, på 2,2 millioner kvadratkilometer fylder Danmark meget på verdenskortet. De færreste kender vel den smukke, men også barske ø, der ligger så højt oppe i den arktiske del af vor klode.

I store træk er Grønland delt op i en vestlig og sydlig del hvor langt de fleste indbyggere bor, en sydøstlig del, der er småt befolket, og endelig en nordøstlig og nordlig del, hvor kun meget få mennesker bor - mennesker, der for en kortere eller længere periode gør civil eller militærtjeneste i disse områder. For at overleve i dette område er det nødvendigt med særligt udstyr og træning.

Nordøstgrønland og Nordgrønland var - bortset fra Scoresbysund, hvor der bor ca. 600 grønlændere - senest befolket af inuitter (eskimoer) indtil 1823. Derefter hørtes kun om fangstfolk, der prøvede at vriste et udkomme fra den til tider meget menneskefjendtlige natur. Fra starten af vort århundrede var det fortrinsvis norske og danske fangstfolk man mødte. De drev jagt på bjørne, moskusokser, sæler, hvalrosser, ulve, ræve, harer og forskellige fuglearter. Brugbart skin blev nødtørftigt garvet på stedet, spiseligt kød blev brugt til menneske- og hundeføde, og når

det årlige skib kom, hvis det da kunne komme på grund af den altid truende storis, ja så kunne de salgbare varer omveksles til fornødenheder som proviant, tøj bygningsmaterialer, kul etc. etc. Penge i overskud blev der kun meget sjældent, men et rigt og storslået liv er der ingen tvivl om, at de, der overlevede, må have ført.

Slædepatruljen SIRIUS

I mange år levede nordmænd og danskere side om side. Side om side er måske så meget sagt - der var oftest mange dagsrejser med hundeslæde mellem deres fangststationer. Man deltes om fangstområderne og byggede hytter, hvorfra jagten kunne forvaltes. Man aner en god harmoni blandt mennesker, der ikke har guld på lommen men besjæles af en fantastisk natur, der i flere henseender kan tage vejret fra en.

Fra 1814, hvor Danmark og Norge blev adskilt, så herskede der måske på diplomatisk niveau svingende meninger om udnyttelsesretighederne i Grønland op gennem årene. Det mærkede man dog ikke som almindelig fangstmand på kysten, men som årene gik skulle det besluttes hvilket af de to lande, der besad retighederne officielt.

Som det er tilfældet i disse dage, hvor Norge

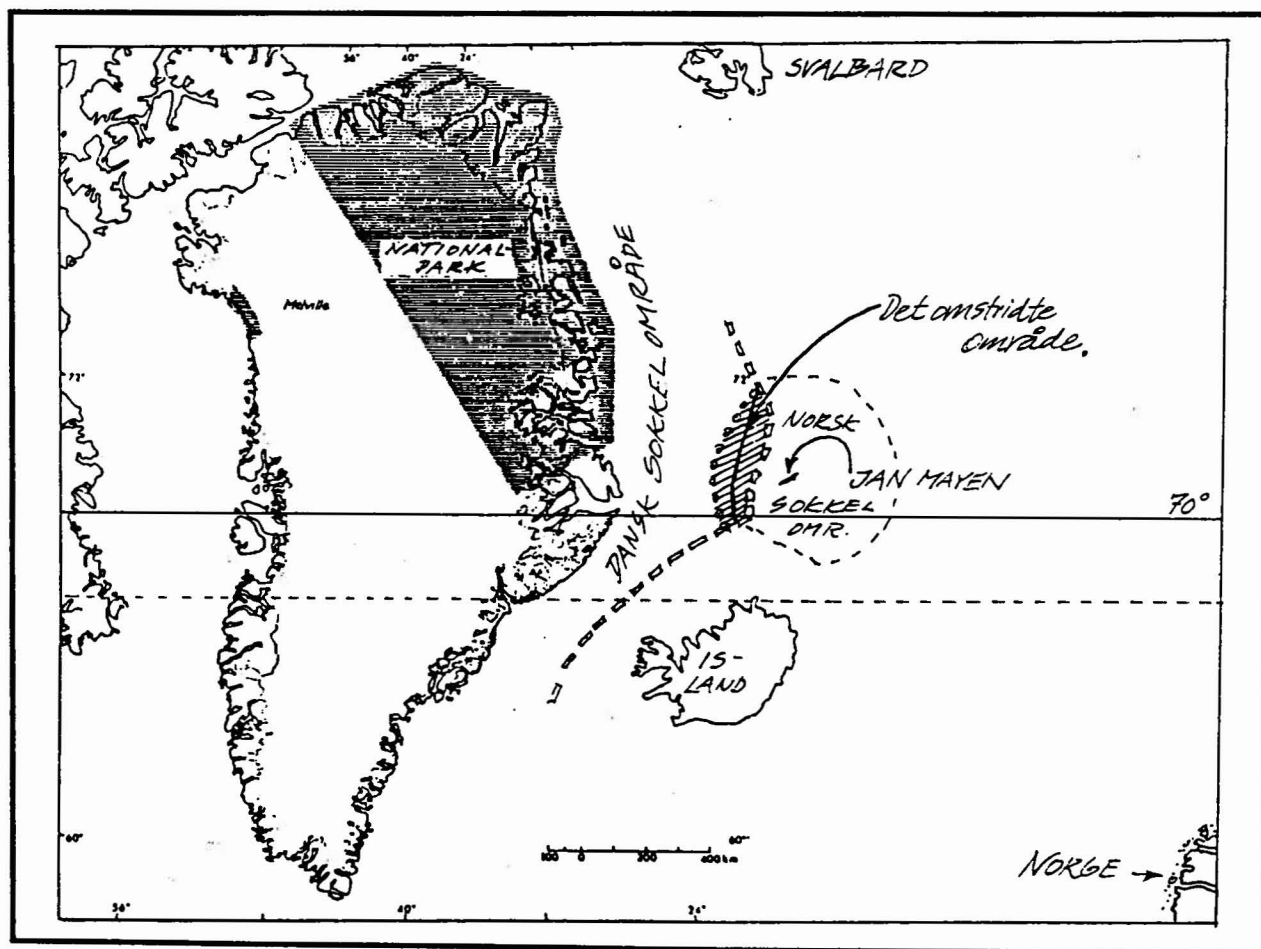
fastslog domstolen, at Danmark havde vist mere besiddervilje end Norge. Derfor fik Danmark tildelt Nordøstgrønland, som en del af det danske rige, og derfor med pligt til at opretholde suveræniteten ved en permanent tilstedeværelse i hele området.

60 år er nu gået, og siden 1950 har slædepatruljen SIRIUS opretholdt suveræniteten i Nord- og Nordøstgrønland ved bl.a. hvert år at køre 15-20 tusinde kilometer på hundeslæde i det ca. 17.000 kvadratkilometer store område, der i 1933 var stridens æble.

Udover personalet ved SIRIUS, har forsvaret personel på Station Nord. Derudover er der 8 civilt ansatte på vejrstation Danmarkshavn.

Der er ikke længere fangstfolk i Nordøstgrønland, de sidste rejste hjem først i 60-erne, men SIRIUS benytter endnu i udstrakt grad deres gamle fangststationer - bygninger, der vidner om en overstået periode i Grønlands historie.

Det omstridte område ved JAN MAYEN

og Danmark har "stridigheder" om Jan Mayen ved den Faste Domstol for Mellemløkelig Retspleje i Haag, så bragte man også i 1933 "sagen" for domstolen, og den 5. april 1933

Hele området er nu verdens største nationalpark - identisk med SIRIUS patruljeområde.

(Patruljetjenesten N-ogNØ-Grønland)

MARINEFORENINGEN FYLDER 80 ÅR.

Den 30. april var det DANMARKS MARINEFORENINGENS 80 års stiftelsesdag, hvilket naturligvis blev markeret ved det årlige sendemandsmøde, der afholdtes den 1. maj på Nyborg slot med festmiddag på Nyborg Strand.

Marineforeningen blev i 1913 stiftet af og for Flådens personel, idet den opstod ved foreningen af to idéer, nemlig en gruppe søofficerers plan om at stifte en "flådeforening" til støtte for søværnet og en tidligere værnepligtigs forslag om at stifte en kammeratskabsforening for gamle orlogsgaster.

I hele opstartperioden indtil et godt stykke ind i 20'erne var det primært søofficerer og under/dæksofficerer, der sammen med nogle fremtrædende civile, der havde gjort tjeneste i søværnet, som rejste ud i landet og ved offentlige møder for tidligere orlogsgaster stiftede lokalafdelinger.

På den tid, hvor Søværnet og Flåden var samlet på Holmen, var det naturligt, at det kun var afdelinger i det storkøbenhavnske område, der fik medlemmer fra det faste personel, medens det i provinsafdelingerne hovedsageligt var tidligere værnepligtige, der kom til at danne kernen i foreningen.

Marineforeningen voksede sig stadig større, og efter en voldsom tilgang under besættelsen kulminerede den i 1946 med ca. 13.500 medlemmer fordelt på 90 lokalafdelinger. I efterkrigsårene faldt medlemstallet langsomt, bl.a. på grund af den naturlige afgang, indtil det i de sidste årtier har stabiliseret sig på knapt 8.000 fordelt på 78 afdelinger.

Den kendsgerning, at det således i mange år har været tidligere værnepligtige, der har domineret medlemsskaren, har naturligt nok medført, at vægten i foreningsaktiviteterne har været lagt på kammeratskabsidéen, det vil sige den del af formålsparagraffen, der taler om: "- at vedligeholde forbindelsen og kammeratskabsfølelsen mellem mænd, der er eller har været tjenstgørende i søværnet", medens den del, der handler om: "- at styrke nationens interesse for Søvær-

Marineforeningens sendemænd indtager Nyborg Slot med Søværnets Tamburkorps og STØRENS besætning i spidsen den 1. maj 1993

net og søfarten" er tilgodeset ved på en mere indirekte måde at "tale Søværnets sag".

I de seneste år er der dog skabt en større forståelse for, at hvis man skal kunne hverve - og fastholde - medlemmer, så skal de informative aktiviteter udvikles. Det er ikke nok

med biksemad og bankospil - det kan man få så mange andre steder.

Adoptionsskibsordningen har været en væsentlig og værdifuld måde at skabe kontakt mellem Flådens faste personel og de lokale marineforeninger i adoptionsbyerne, og der er da også tilgået en del medlemmer i den forbindelse, men problemet er jo, at det ikke er sikkert, at de pågældende er med ved det følgende års besøg i adoptionsbyen.

Nu hvor Søværnet har tjenestesteder spredt ud over landet, og hvor Flåden ved den gennemførte udflytning af eskadrene er fordelt på flådestationerne i Frederikshavn og Korsør, er der grundlag for i større omfang at få kontakt med det tjenstgørende personel.

De seneste årtiers kraftige reduktion af værnepligtige i Søværnet - ikke mindst i den sejlen- de tjeneste - stiller nu Marineforeningen over for den realitet, at det i de kommende år vil blive stadig sværere at rekruttere den gruppe medlemmer, der hidtil har udgjort et flertal i lokalafdelingerne. Rent bortset fra denne effekt beklager Marineforeningen, at kontakten mellem befolkningen og det sejlen- de søværn, og dermed kendskabet til og forståelsen for dettes opga-

ver og vilkår, derved er blevet svækket. Marineforeningen er af den opfattelse, at en effektiv Flåde ikke kan undvære det højt kvalificerede stampersonel, men en troværdig Flåde kan til gengæld ikke undvære de værnepligtige.

I den foreliggende situation ser foreningen imidlertid et øget behov for gennem sine afdelinger at formidle information om Søværnet, og derfor håber man på en øget tilgang fra det faste

personel, der vil kunne give foreningen en saltvandsindsprøjtning af ajourført kendskab til orlogsflådens opgaver og midler i den nye

sikkerhedspolitiske situation. Mange unge mænd, der gerne ville have aftjent værnepligten i Flåden, søger i dag ind i Marinehjemmeværnet, der gennem de 40 år har udviklet sig til at blive en integreret del af Søværnet i farvandsovervågning, søredningstjeneste m.m. Foreningen glæder sig over at have mange medlemmer fra Marinehjemmeværnet.

Endelig har Marineforeningen i modsætning til sol-

daterforeningerne et bredere rekrutteringsgrundlag, idet der kan optages mænd, der nærer interesse for orlogs- eller handelsflåden og dermed beslægtede erhverv - d.v.s. fra hele det maritime Danmark.

Det er imidlertid for Marineforeningen vigtigt at bevare den nære tilknytning til Søværnet, som lå bag stifternes idéer, og som har manifesteret sig på bedste måde ved et godt samarbejde igennem de 80 år.

Ønsket om at sikre sig forbindelse til Søværnet er også udtrykt ved vedtægternes bestemmelse om, at 2/3 af en afdelings bestyrelse skal være medlemmer, der er eller har været tjenestegørende i Søværnet, samt i den tradition, at medens landsnæstformanden altid har været en tidligere værnepligtig orlogsgast, så har landsformanden altid været en søofficer. Det er håbet, at denne tradition kan videreføres når den nuværende formand i 1994 trækker sig tilbage efter 15 år i stolen.

I anledning af 80 års jubilæet bringer Marineforeningen myndigheder og enkeltpersoner i Søværnet sin hjerteligste tak for al værdifuld støtte i de mange år og udtrykker håbet om et fortsat godt samarbejde i fremtiden.

(Marineforeningen)

HVIDBJØRNENs første togt

Søværnet havde sat sig et stort mål i efteråret: 4 måneder efter aflevering fra værft var det planen, at HVIDBJØRNEN skulle være klar til afgang på sit første operative togt - og ved en storstilet indsats lykkedes det.

Hvis der dystedes i en sådan disciplin, måtte søværnet have verdensmestrene. Et så stort og kompliceret skib klar på 4 måneder - til de tre forgængere var der brugt næsten

den dobbelte tid. Naturligvis håbede besætningen på en rimelig blid start på de store vande efter denne kraftanstrengelse, men sådan skulle det ikke gå. HVIDBJØRNENs første togt fandt sted den vinter, hvor det var dårligt vejr i de længste perioder i mands minde på Færøerne. På de tre måneder togtet varede var der 4 (fire) dage, hvor der ikke var varslet kuling eller storm i farvandet omkring Færøerne. Det hårde vejr fik sat materiellet og besætningen på prøve. Uden mindre uheld gik det heller ikke. Blandt andet fjernede en meget stor, "forkert sø" de fleste af broens vinduesviskere og bøjede gøsstagen.

Et midtvejs ophold i Dublin gav en kærkommen mulighed for at puste ud.

Samtidigt hermed kunne et af Flådens nye inspektionsskibe for første gang

vises til repræsentanter for de irske myndigheder og den irske Naval Service. Skibet vakte berettiget beundring, skønt irerne nok mere interesserer sig for skibe af en noget mindre stør-

FOTO: HVIDBJØRNEN

relsesorden. På trods af de barske vejrforhold viste tallene ved afslutningen af togtet, at HVIDBJØRNEN på sit første togt havde udført ligeså meget inspektion på det færøske fiskeriterritorium, som det er normalt for inspektionsskibe hele vinterhalvåret.

Således blev der sejlet 8478 sømil i fiskerizonen og indrapporteret 213 fiskefartøjer, hvoraf de 10 blev inspiceret.

Det genstridige vejr ville ikke slippe taget og efter strid modvind hele vejen hjem, var det først på højde med Esbjerg, HVIDBJØRNENs adoptionsby, at vejret skiftede til det mest pragtfulde vejr med sol og påskeøsten.

Togtet vil blive husket for det meget dårlige vejr, for at være et meget lærerigt togt, hvor materiel og personel blev testet under vintervilkår i Nordatlanten.

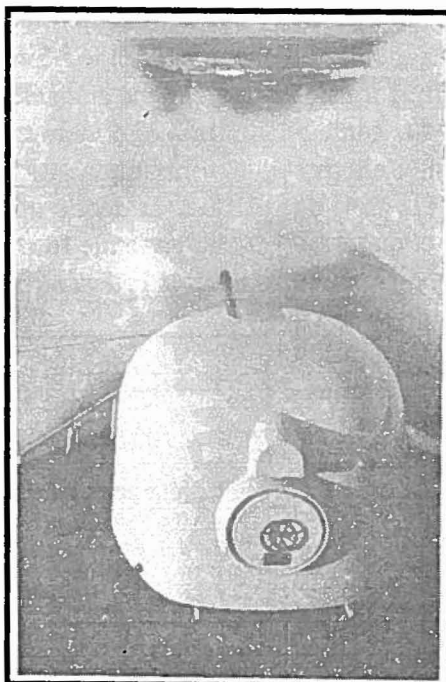

FOTO: JES HABERLANDT, MOKS SA

(HVIDBJØRNEN)

FASTELAVN I TVERAA

FOTO: HVIDBJØRNEN

Trods meget dårligt vejr med byger og vindstød op til 30 m/s, anløb inspektionsskibet HVIDBJØRNEN lørdag den 21. Februar 1993 Tveraa. Formålet med dette besøg var ikke kun at give besætningen et velfortjent pusterum, men også at bidrage til opretholdelsen af en gammel tradition - fastelavnsfesten for Tveraa's børn.

Ganske vist var opgaven forberedt hjemmefra i form af anskaffelse af tønder og køller m.m., men nogen særlig præcis opfattelse af, hvordan et sådant arrangement "plejer" at løbe af stablen, eller hvor mange deltagere man kunne vente, fandtes ikke i HVIDBJØRNEN, hvis besætning først er ved at opbygge sin "færø-erfaring". Men sådan som vejret så ud, var man enige om et gæt på 200 deltagere nok måtte være optimistisk.

Søndag var det imidlertid næsten vindstille, så da klokken nærmede sig 1400, steg velfærds-

udvalgets og vagtholdets bekymrede miner i takt med tilstrømningen på kajen, hvor det pludselig vrimlede med både børn og voksne.

Nu var gode råd dyre, for det stod hurtigt klart, at deltagerantallet ville blive næsten dobbelt så stort, som ventet. Hvorledes skulle man nu takle den situation? Heldigvis var bagerens fastelavnsboller store nok til, at man med elegante snit kunne dele dem i to, så der blev nok til alle.

Da de 380 små og store gæster med et lokalt orkester i spidsen var samlet på helikopterdekken, hvor de tre festligt udsmykkede tønder var hængt op foran hangaren mellem de to kraner, bød chefen velkommen, og mens børnene derefter blev stillet op på tre rækker fordelt i aldersgrupperne 2-6 år, 6-9 år og 9-12 år, underholdt orkesteret. Først spillede en stribe traditionelle færøske melodier og derefter et mere internationalt repertoire af evergreens og til lejlighede-

den passende marcher. Og så gik det løs med selve tøndeslagningen, hvor alle tænkelige teknikker, fra den tøvende, nærmest frygtsomme berøring til dobbelt underhåndsslag med tilløb blev demonstreret. Det blev den mellemste gruppe, der først fik slået bunden ud af deres tønde, mens de største, som de første, fik tilintetgjort den sidste stav, så kattekongen kunne krones. De mindste måtte have udstrakt hjælp af velfærdsudvalget, før de fik hul på deres tønde. Da

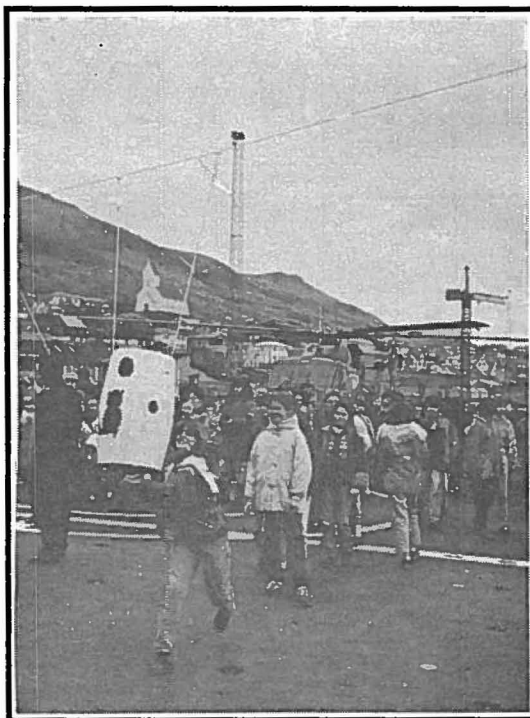

FOTO: HVIDBJØRNEN

alle konger og dronninger var blevet kåret og tilbørligt hyldet, blev hangarporten åbnet, og så var der boller og cacao eller sodavand til alle.

Inden børnene gik fra borde, fik de lov til at give en hånd med ved oprydningen - specielt indsamlingen af karamelpapir - så dækket var lige så pænt og rent, som da de kom. Dette gjorde bestemt ikke arrangementet mindre vellykket eller fornøjeligt.

(HVIDBJØRNEN)

HVIDBJØRNEN PÅ ADOPTIONSBESØG I ESBJERG.

Selvom december måned, både vejrmæssigt og på grund af almindelig travlhed i anledning af den tilstundende jul, måske ikke er det bedste tidspunkt for afvikling af et adoptionsbesøg, benyttede HVIDBJØRNEN den først givne lejlighed til at vise det nye skib frem. Derved kunne løftet til Esbjerg by om en adoption af HVIDBJØRNEN indfries allerede fire dage efter den officielle kommandohejsning, hvor den indgik i Flådens tal. Den første advents-weekend blev valgt til at udbygge de indledende forbindelser til adoptionsbyen og til ceremonielt at bekræfte adoptionen.

Efter en meget komprimeret forskole ved kaj forlod HVIDBJØRNEN derfor torsdag aften den 3. december Frederikshavn for at afprøve skibets egenskaber under forlægning gennem Nordsøen med stiv kuling fra vest. Som ventet viste HVIDBJØRNEN sig at være et godt søskib, og de sidste løse ender kunne klares op undervejs, så alt kunne være "ship-shape" inden ankomst.

Ved anduvningen af Grådyb blev HVIDBJØRNEN modtaget af lodsåden, og på vej

ind gennem dybet sluttede Marinehjemmeværnets nye fartøj, VARINA, sig til modtagelseskomiteen for med fuldt tryk på vandkanonerne at vise vej til honnørkajen, hvor Søværnets Tamburkorps og repræsentanter fra havnen og byrådet var klar til at tage imod.

Selve ankomsten blev dog navnlig præget af et naturfænomen, som skulle forfølge stort set alle weekendens arrangementer med en perfekt timing, idet himlene åbnede sine sluser med en voldsom regnskylle i samme øjeblik, første trosse gik i land.

Så snart, der var fortøjet og klaret op, stillede den del af besætningen, der ikke var på post, op på kajen for under kommando af skibschefen og med tamburkorpset i spidsen at marchere gennem byen til rådhuset. Som på kommando begyndte regndråberne at falde, så turen gennem de julesmykkede, men på grund af regnen temmelig mennesketomme gader blev lang og meget våd. Forude ventede så en varm velkomst og et flot traktament i den smukke byrådssal.

"Vi er meget stolte over at kunne byde jer velkommen, og vi håber I må anløbe Esbjerg

mange gange i fremtiden", sagde viceborgmester Holger Schrøder bl.a. i sin velkomsttale, inden han overrakte byens gave til skibet, et kasteapparat til lerduer og et tilhørende jagtgevær.

På skibets vegne takkede chefen og udtrykte sin glæde over, at netop Esbjerg havde ønsket at adoptere HVIDBJØRNEN, fordi byen både er kendt for sine store maritime traditioner og som et center for den maritime teknologiske udvikling - med direkte tilknytning til de havområder, der er inspektionsskibenes primære operationsområder. Skibet overrakte herefter sin gave til byen, et stort våbenskjold, som vil blive ophængt i selve byrådssalen og således til stadighed minde rådet om de bånd, der nu knytter skib og by sammen.

Fredag aften havde skibet omdannet forreste fortøjningsdæk til et farvestrålende og meget maritimt mødested, hvor besætningen og gæsterne fra byen hurtigt fandt sammen og delikaterede sig med kabysens "forskole-svendestykke".

De mange gæster udtrykte stor beundring for skibets indretning og udstyr, ligesom der var mange spørgsmål at besvare undervejs på den efterfølgende rundvisning.

Søværnets Tamburkorps slog bogstaveligt talt på tromme for lørdagens program, som om formiddagen omfattede en redningsøvelse i samarbejde mellem en redningsbåd fra Esbjerg Offshoreskole og en gummiflåde fra skibet, samt ikke mindst en demonstration af LYNX-helikopterens manøvrevevne. Helikopter- og flåde-demonstrationen blev gentaget om eftermiddagen som indledning til offentligt besøg ombord. Traditionen tro indledtes samtlige aktiviteter med kraftige regnbyger, men trods dette aflagde mere end 800 mennesker i weekendens løb besøg ombord. Lørdag eftermiddag var der arrangeret indendørs fodboldturnering, hvor HVIDBJØRNENs to hold dystede mod seks lokale hold, som dog må have smugtrænet, eftersom skibet ikke, som håbet, vandt de udsatte pengepræmier, men alene æren ved at

deltage.

Lørdag aften var byen vært ved en officiel middag for medlemmer af besætningen, og om søndagen var der frokost ombord.

Både søndag eftermiddag og mandag formiddag havde byen desuden arrangeret busture for besætningen med rundture i henholdsvis Ribe og Esbjerg samt besøg på gummibådsfabrikken Viking. Mandag formiddag var der herudover arrangeret en særdeles lærerig orientering om sikkerhed på olieplatformene hos Mærsk Olie og Gas.

Mandag formiddag kom 5. klasse fra Danmarksgades Skole for at se det nye skib, som eleverne havde fået lovning på skulle være "deres", og hvis bevægelser og dagligdag skulle følges gennem korrespondance mellem elever og besætning. To besætningsmedlemmer havde meldt sig til at forestå den direkte kontakt, og efter en orientering ved næstkommanderende blev de livlige og meget videbegærlige skolebørn vist rundt i skibet, inden man sluttede af med et let traktament og endnu en spørgerunde i cafeteriet. I erkendelse af, at skibet endnu var så nyt, at det kneb med gode billeder, måtte klassen lade sig nøje med et indrammet eksemplar af den smukke plakat fra den daværende Inspektionsskibseskadres jubilæum. Eleverne kvitterede med en mængde julepynt til ophængning i skibet.

De mange knus og kram, som de to rundvisere fik, inden børnene gik i land, vidnede om, at besøget havde været en ubetinget succes, men de var også betegnende for hele den måde, hvorpå HVIDBJØRNEN blev modtaget i Esbjerg, hvor der blev lejlighed til at etablere mange nye og gode kontakter både til Marinehjemmeværnet og flere andre organisationer - og enkeltpersoner.

Efter et særdeles vellykket besøg kunne HVIDBJØRNEN forlade Esbjerg inden den sejlede forskole forud for det første tremåneders togt til Færøerne den 11. januar.

(HVIDBJØRNEN)

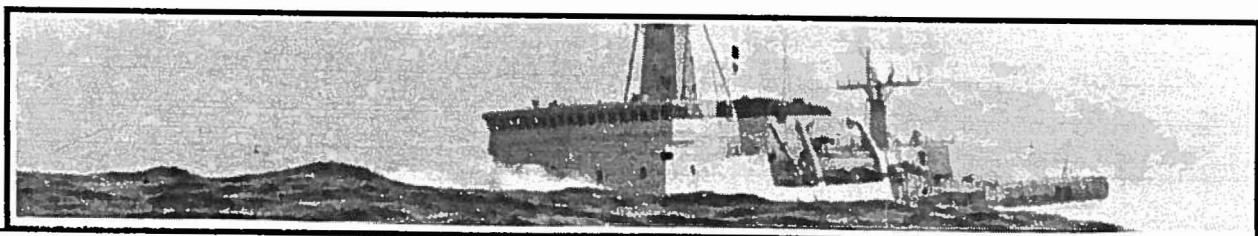

FOTO: SØVÆRNET

SØVÆRNSMESTERSKABER

SVØMNING

Søværnsmesterskabsstævne i svømning afvikledes den 12. maj i træningsbassinet på Søværnets Grundskole. På trods af det meget lille antal tilmeldte svømmere, afvikledes et godt stævne med meget høj kvalitet. Der sattes ikke mindre end tre nye søværnsrekorder.

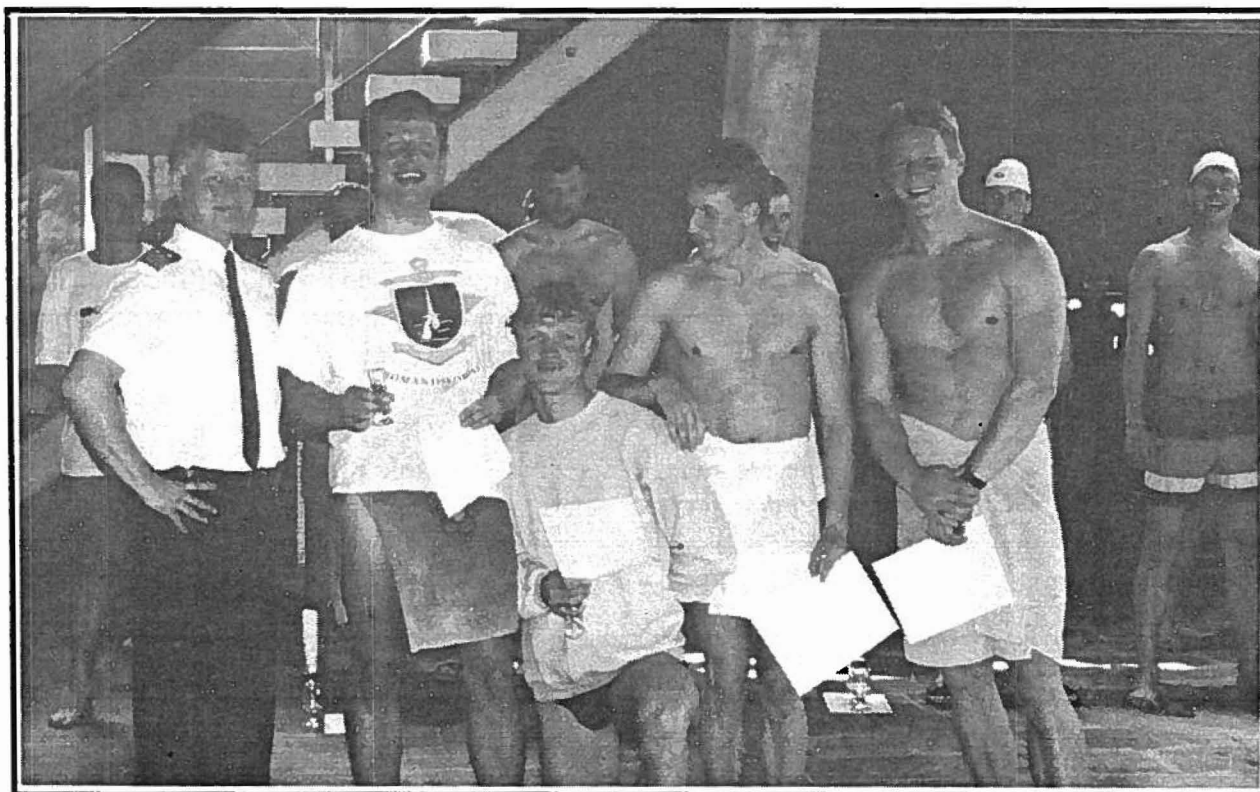
FOTO: SØVÆRNET - IKO

Førstepladsen i livredning gik til værnepligtig J. Florin, Søværnets Grundskole. Formanden for Søværnets Idrætskomitee, kommandørkaptajn P.B. Rieper lykønsker.

De nye rekorder kom i følgende discipliner:

- 100 m medley ved sergent C.R. Jensen, Søværnets Officersskole i tiden 1.15.0.
- Livredning ved værnepligtig J. Florin, Søværnets Grundskole i tiden 0.55.8.
- 4 x 50 m holdkapsvømning ved Søværnets Frømandskorps i tiden 1.51.0.
- Søværnets Frømandskorps vandt holdkampen med 17 point foran Søværnets Officersskole og Søværnets Grundskole, der hver opnåede 10 point.

Formanden for Søværnets Idrætskomitee, kommandørkaptajn P.B. Rieper, uddelte præmier og takkede deltagerne for deres indsats. Formanden udtrykte beklagelse over de få tilmeldte tjenestesteder - især savnedes deltagelse fra de sejlene enheder - og med håbet om at flere tjenestesteder vil deltage næste år, afsluttede han stævnet.

Frømandskorpset vandt i 4x50m fri.

BADMINTON

Søværnets Idrætskommitte afholdt i marts måned søværnsmesterskabet i badminton. Turneringen havde 29 tilmeldte og efter mange spændende og seværdige kampe blev følgende søværnsmestre kåret som:

Senior herresingle:

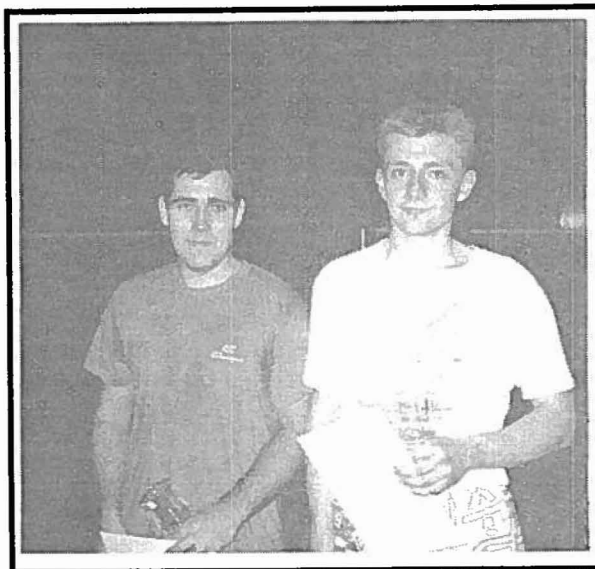

Værnepligtig K. Rasmussen fra Søværnets Grundskole

- med sergent L. Laursen fra Søværnets Sergent- og Reserverveofficersskole og sergnet A. Petersen fra Søværnets Officersskole på henholdsvis anden- og tredjepladsen.

Senior herredouble:

Søværnsmestre: sergenterne A. Petersen og L. Eriksen fra Søværnets Officersskole.

Nr. 2: sergenterne L. Laursen og C. Leksø fra Søværnets Sergent- og Reserveofficersskole.
Nr.3: værnepligtig L. Jonstrup og K. Rasmussen fra Søværnets Grundskole.

Det var positivt, at de unge værnepligtige markerede sig så flot, ligesom det bemærkedes, at de old boys, som deltog, havde valgt at tage kampen op i seniorrækkerne.

Der var kun en enkelt pige, der stillede op, men hun tog modigt kampen op i herresinglerækken. - Hermed en opfordring til søværnets efterhånden mange piger: Kom nu ud af starthullerne og deltag noget mere i søværnets idrætsstævner!!

Håndbold

Søværnets Idrætskommitte afholdt den 23. marts søværnsmesterskabet i håndbold (pointsturneringen). Stævnet blev afviklet på Søværnets Grundskole. Da hele 8 hold havde tilmeldt sig, blev turneringen afviklet delt op i to puljer, hvorfra de to bedste gik videre til finalepuljen, idet man tog resultatet fra indbyrdes kampe med over. Efter en lang dag, hvor de sidste fire hold garanteret har sovet godt om natten, blev turneringen vundet af Søværnets operative Kommandos "veteran- og vel nok i snit 90 kilos

mandskab". Det var nogle store drenge, at bakke med for de andre mandskaber, og da de tilmed havde stor rutine, var de klare vindere. Det værnepligtige hold fra Søværnets Grundskole blev nummer to efter en god fight.

Holdet fra NIELS JUEL lagde stærkt ud og var en overgang favoritter, men kunne ikke holde stilen og stå distancen.

Den eneste plet på stævnet var, at ikke alle hold mødte op til præmieuddelingen.

(Søværnets Idrætskomite)

1

2

3

FOTO: SØVÆRNET - IKO

• HÅNDBOLDMESTRENE

PETER TORDENSKIOLD I ØVELSE "BATTLE GRIFFIN"

Den 22. februar afgik korvetten PETER TORDENSKIOLD fra Flådestation Korsør for at deltage i øvelse BATTLE GRIFFIN, som er en større NATO-øvelse. BATTLE GRIFFIN fandt sted ud for Norges kyst - dels i Frohavet og dels i Vestfjorden.

Med om bord var indledningsvis 14 elever fra Taktisk Divisionsofficerskursus, der skulle afslutte skyde-øvelserne med 76 mm kanon.

Efter endt skydning ved Sjællands Odde blev eleverne sat i land, og korvetten satte kursen nord på. Undervejs nord på gennem Kattegat blev der konstanteret problemer med hovedmotoren, der nødvendiggjorde et anløb af Flådestation Frederikshavn, hvor natten blev brugt til at udbedre skaden.

Det var med spændte forventninger PETER TORDENSKIOLD nu sejlede nord på for at slutte sig til en flådestyrke bestående af de tyske skibe RHEINLAND PFALZ, EMDEN, ROMMEL og SCHLESWIG HOLSTEIN, RHOEN, GLUCKSBURG samt det norske fregat NARVIK. Spændte forventninger, mest fordi PETER TORDENSKIOLD efter nogle stille vintermåneder og en del personeludskiftning nu skulle ud at prøve kræfter med andre NATO-enheder og vintervejret i Nordatlanten.

Den 25. februar tidligt om morgenen mødtes PETER TORDENSKIOLD med de andre enheder, og et omfattende "Work up"-program, indeholdende bl.a. anti-ubåd-søvelser og luftforsvarsøvelser, blev nu iværksat. Øvelserne foregik i Frohavet med kuling fra sydvest. Efter at have modtaget brændstof fra tankskibet RHOEN under gang i dårligt vejr forlagde styrken natten mellem 25. og 26. februar nord på. Turen blev brugt til at øve beskyttelse af konvojer. Endvidere foregik turen indenskærs, hvilket var en stor og smuk oplevelse for alle. Korvetten ankom til Vestfjorden den 26. februar ved

middagstid for med de andre skibe her at foretage "precurser ops". Sådanne operationer har til formål at "rense" et område for ubåde før en eventuel landgangsstyrke ankommer. Øvelserne i Vestfjorden var en blanding af anti-ubådsøvelser og luftforsvarsøvelser samt en meget spændende boardingøvelse. Vejret var i hele perioden præget af kuling og storm, hvilket betød, at besætningen blev sat på en hård prøve med hensyn til balancegang. Øvelserne i Vestfjorden blev afsluttet med en stor taktisk øvelse, med deltagelse af førnævnte skibe plus en anden styrke bestående af flere hollandske destroyere og fregatter samt to norske fregatter og adskillige torpedobåde. Den taktiske øvelse sluttede den 5. marts, hvorefter PETER TORDENSKIOLD forlagde mod Bodø for en for-tjent Week-end. Men inden ankomst BODØ var der en "lille" dåbs-handling, der først skulle

overståes. Under forlægningen fra Frohavet til Vestfjorden passerede skibet nemlig Polarcirklen. - En passage, der betød, at besætningen nu bestod af 50% sande havkarle og 50% usle og sagtmodige kagler. Som traditionen byder, skulle nu alle kaglerne døbes. Inden ankomst til Bodø sejlede PETER TORDENSKIOLD derfor ind i en mindre fjord, for i smult vande at foretage "dåbshandlingen", som kræver hele skibets udelte opmærksomhed! - For kaglerne var dette en kold, våd og uforglemmelig oplevelse. Alle tog det dog med godt humør og med udsigten til halsbrækkende skiture i fjeldene, ankom man til Bodø om eftermiddagen. Weekenden blev for en stor del af besætningens ved-

kommende brugt til at så på ski. Velfærdskassen havde arrangeret busture både lørdag og søndag ud til nogle skisportsteder med både lifter og masser af sne. Bortset fra en mindre knæskade slap besætningen hæderligt, omend ikke særlig elegant, fra mødet med de stejle løjper.

Efter et dejligt ophold i det nordnorske sejlede PETER TORDENSKIOLD indenskærs fra Bodø til Stavanger.

Den 11. marts kl. 0930 ankom PETER TORDENSKIOLD til Flådestation Korsør efter en stor og meget lærerig oplevelse.

(PETER TORDENSKIOLD)

CHEFEN FOR DEN RUSSISKE NORDFLÅDE TIL FROKOST OM BORD PÅ PETER TORDENSKIOLD

I forbindelse med korvetten PETER TORDENSKIOLDS besøg i Bodø var Chefen for den Russiske Nordflåde, Admiral Erofeyev, til frokost om bord lørdag den 6. marts 1993.

I weekenden var den russiske admiral på besøg hos COMNAVNON, Chefen for de Nordnorske Flådestyrker, Kontreadmiral Thomesen. Programmet indeholdt bl.a. et besøg på flere flådeenheder beliggende i Bodø, heriblandt PETER TORDENSKIOLD og ubåden TUMLEREN. I den forbindelse anmodede COMNAVNON Chefen for PETER TORDENSKIOLD om lov til at være vært for en frokost om bord på den danske korvet.

På vegne af COMNAVNON sammensattes en menu bestående af typisk dansk frokost - det vil sige forskellige slags sild og en mængde lune retter. Dertil dansk øl og snaps.

På slaget 12 ankom Admiral Erofeyev med følge, heriblandt to russiske Kontreadmiraler, den norske vært Kontreadmiral Thomesen, en hollandsk og en tysk kontreadmiral samt skibschefer fra de i Bodø beliggende NATO-skibe. Den russiske admiral blev om bord på PETER

TORDENSKIOLD modtaget af skansevagt. Senere fik alle gæsterne en rundvisning i skibet af chefen.

Under rundvisningen viste den russiske admiral stor interesse for skibet, og stillede mange spørgsmål til besætningsmedlemmerne. Admiralen var synligt imponeret især af de, efter russiske forhold, fremragende beboelsesforhold. Også de moderne våben og elektronik fik positive kommentarer.

Efter rundvisningen samledes gæsterne i officersmessen til frokost, hvor også chef, næstkommanderende samt to officerer fra PETER TORDENSKIOLD deltog.

Admiral Erofeyev satte, efter eget udsagn, stor pris på den traditionelle danske frokost, og der blev under frokosten holdt taler fra både russisk, norsk og dansk side.

Efter frokosten forlod gæsterne PETER TORDENSKIOLD, og den russiske Admiral fik atter en helhjertet skansevagt.

(PETER TORDENSKIOLD)

Generalmajor N.-A. Rye Andersen overrækker kaptajnløjtnant A. Rust Nielsen "Løjtnant af Artilleriet Jørgen Gruppe-Gregersens Mindelegat".

RUST NIELSEN HÆDRET MED LEGAT

Ved en højtidelighed i Officersforeningen i København har generalmajor N.- A. Rye Andersen overrakt kaptajnløjtnant A. Rust Nielsen "Løjtnant af Artilleriet Jørgen Grubbe - Gregersens Mindelegat". Rust blev hædret for sin indsats for søværnets samlinger og modelbyggeri - og derigennem for udbredelse af kendskab til

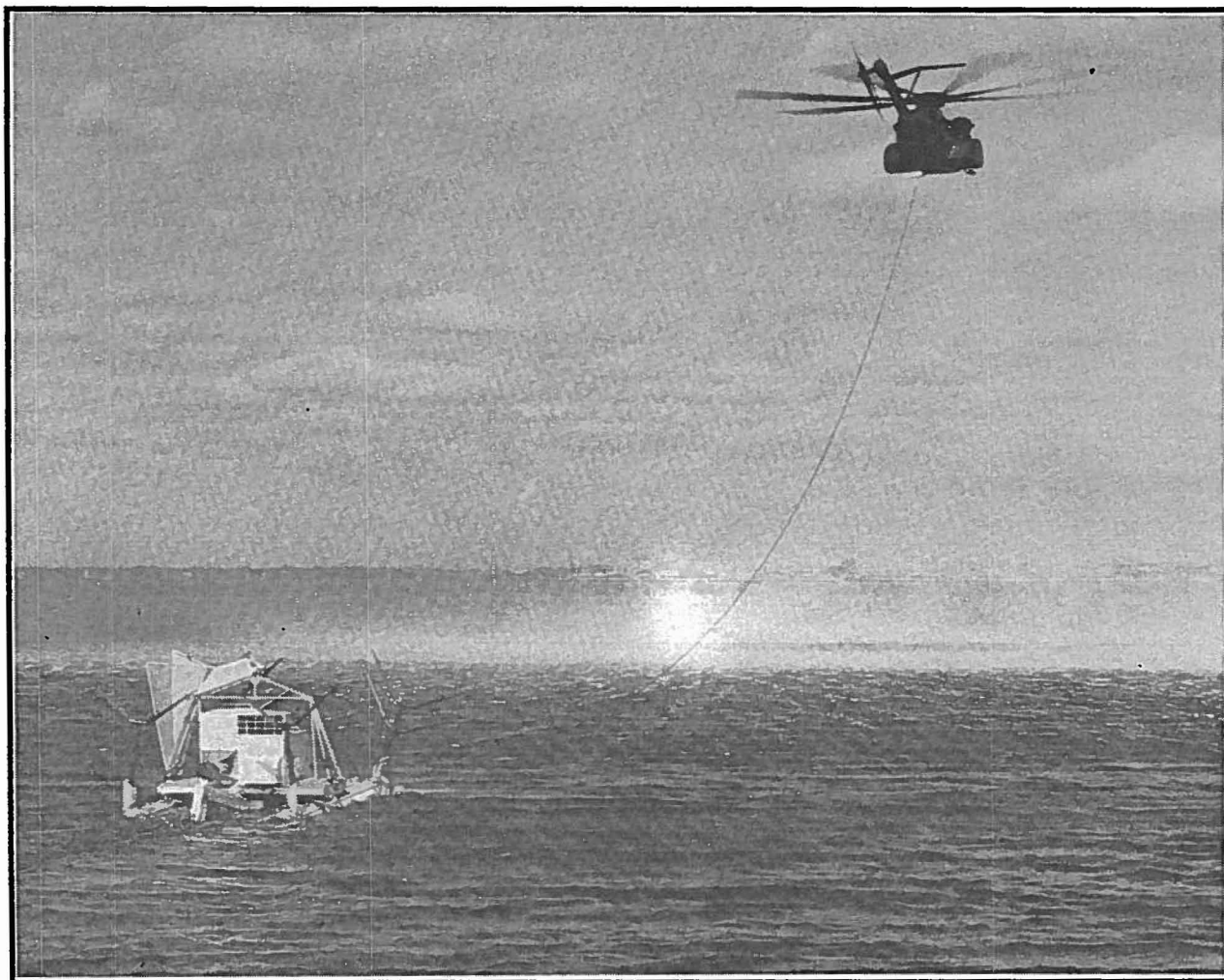
Holmens og Flådens historie. Ved den samme højtidelighed fik Major Erik Ørnstedt en portion af legatet for sin indsats i forbindelse med reetablering af Kastellet.

(Forsvarskommandoen)

STOR MINEØVELSE I DANSKE FARVANDE

Den årligt tilbagevendende NATO-øvelse BLUE HARRIER - 93 blev afholdt i perioden fra den 19. til den 30. april 1993 med en del flere skibe end tidligere, idet der fra USA deltog et hangarskib. Enheden er en del af den fra GOLF-krigen kendte HELICOPTER MINE COUNTERMEASURES SQUADRON FOURTEEN (HM-14).

Hangarskibet medbragte 14 af de store minestrygningshelikoptere af typen Sikorsky MH-53E SEA DRAGON, som ses i aktion herunder:

Øvelsen fandt sted i Kattegat, Stræderne og den vestlige del af Østersøen. I den deltog mineskibe fra Belgien, Danmark, Frankrig, Tyskland, Holland, Norge, Storbritanien, U.S.A. og NATOs stående minerydningsstyrke - STANDING NAVAL FORCE CHANNEL. Ialt deltog 50 mineskibe, også omfattende 6 minedykkerhold og 8 minerydningshelikoptere understøttet af omkring 20 andre fartøjer og flystyrker.

Øvelsens kulisser af tilnærmet realisme i henseende til fjentlige forsøg på at forhindre minestrygningen leveredes af det danske luftvåben sammen med den tyske flådes angrebsfly. Elektronisk krigsførelse øvedes også med en indsats mod skibenes indbyrdes kommunikation m.v.

Øvelsen var planlagt af viceadmiral K.

Rehder, der er chef for de allierede styrker i den sydlige del af NATOs Nordregion. Ansvaret for øvelsens operationer påhvilede kontreadmiral Knud Borck, chef for Søværnets operative Kommanden. I NATO-sammenhæng hedder Sø-

værnets operative Kommando, "Headquarters Flagofficer Denmark., Århus" (FOD HQ), hvor der var samlet en mindre øvelsesledelse, som repræsenterede de fleste af de mange forskelli-

Øvelsens formål var:

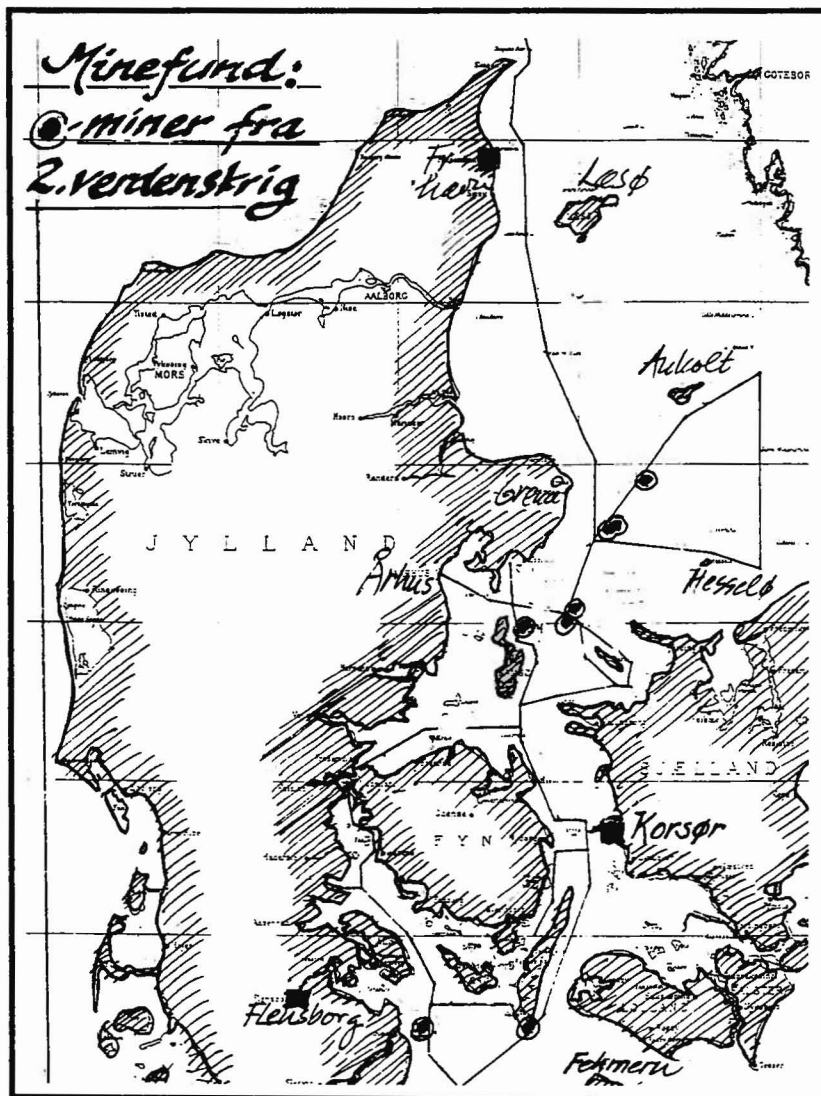
- at træne skibenes besætninger,
- at harmonisere procedurer og minerydningsoperationer,
- at hente erfaringer fra arbejdet i internationalt sammensatte skibsgrupper.

ge deltagende landes mariner.

Ledelsen fungerede uden nogen form for problemer gennem hele øvelsen.

Som det er et særkende for NATO-samarbejdet på disse kanter er det nærmest en fordel at have mange nationer med i ledelsen, der så kan

trække på en langt større mængde af erfaring fra de enkelte landes lidt forskellige måde at udføre de samme ting på. Tonen var som det altid er tilfældet præget af en bemærkelsesværdig gensidig tillid og hjælpsomhed. Under øvelsen, der i år fik tilført de nye aspekter, der ligger i anvendelsen af de avancerede, store minerydningshelikoptere fra hangarskibet INCHON, fik skibs- og helikopterbesætningerne lejlighed til at eftersøge de udlagte øvelsesminer såvel som rigtige miner fra første og anden verdenskrig. Af den sidste kategori fandt man ikke mindre end 8 med velbevaret indhold, som efter fornøden og forsigtig identifikation kunne uskadeliggøres".

(Søværnets operative Kommando)

Oversigt over flådebesøg bringes i nr. 5 af SVN ORT.

SØVÆRNSORIENTERINGs adresse er:

Søværnets operative kommando, att. SVN ORT, Postboks 483, 8100 Århus C.

Telefon 86123099 eller 86123011 - 6354. Fax: 86123011 - 6357.

Redaktion og Lay-out: Orlogskaptajn Sven Vøxtorp, ansvar over presseloven : Kommandør E. Fage-Pedersen. Tryk: Søværnet, Korsør.

Indholdet kan frit citeres med angivelse af kilde.

ISSN 0907 - 5038